

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a meghatározott jogi formájú társaságok éves beszámolójáról szóló 78/660/EGK tanácsi irányelvnek a mikrotársaságok tekintetében történő módosításáról

(COM(2009) 83 végleges/2 – 2009/0035 (COD))

(2009/C 317/11)

Előadó: **Antonello PEZZINI**

2009. március 20-án a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 44. cikkének (1) bekezdése alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a meghatározott jogi formájú társaságok éves beszámolójáról szóló 78/660/EGK tanácsi irányelvnek a mikrotársaságok tekintetében történő módosításáról

COM(2009) 83 végleges/2 – 2009/0035 (COD).

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció 2009. június 22-én elfogadta véleményét. (Előadó: Antonello Pezzini).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2009. július 15–16-án tartott, 455. plenáris ülésén (a 2009. július 15-i ülésnapon) 144 szavazattal 10 ellenében, 17 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) hangsúlyozza, hogy ki kell elégíteni a kis- és középvállalkozások, valamint a kézműipar igényeit annak érdekében, hogy képesek legyenek szembenézni azokkal strukturális kihívásokkal, amelyek előfordulhatnak egy összetett társadalomban; a Kisvállalkozások Európai Chartájának teljes körű végrehajtása mellett ⁽¹⁾, egy, a lisszaboni stratégiába ágyazott folyamat keretein belül.

1.2. Az EGSZB tudomásul veszi az Európai Bizottság kezdeményezését, amelynek célja a mikrotársaságok mentesítése az e vállalkozások struktúrájához viszonyítva gyakran megterhelő és túlzott adminisztratív és könyvelési kötelezettségek alól, és felhívja a figyelmet saját korábbi állásfoglalásaira, amelyeket a CESE 1187/2008. sz. ⁽²⁾. és a CESE 1506/2008. sz. ⁽³⁾. véleményeiben fogalmazott meg.

1.3. Az EGSZB fontosnak tartja, hogy a kezdeményezés tiszteletben tartsa a következő elveket:

- **kötelező erő** – minden államnak be kell vezetni a mikrotársaságokra vonatkozó mentességi kritériumokat,
- **rugalmasság** – a tagállamoknak meg kell hagyni a lehetőséget, hogy a mentességi kritériumokat közös határokon belül az egyéni helyzetükhöz igazíthassák,
- **egyszerűség** – az eszközölt változtatások egyszerűen végrehajthatóak kell, hogy legyenek,
- **átláthatóság** – minden esetben biztosítani kell a belső piacon a megfelelő átláthatóságot.

1.4. Az EGSZB, bár tudatában van annak, hogy nem kizárólag a Közösség illetékes a kérdésben, az egységes piac integritása és az azon tevékenykedő szereplők diszkriminációjának elkerülése érdekében kívánatosnak tartja, hogy a társasági jogról szóló negyedik és hetedik irányelv jövőbeli átdolgozását szolgáló intézkedések eredményeként az adókedvezményeket automatikusan alkalmazhassák valamennyi uniós mikrovállalkozásra, az egyes tagállamok által világosan megállapított kritériumok szerint.

1.5. Ezzel kapcsolatban az EGSZB azt kéri, hogy alkalmazzák a „Gondolkozz előbb kicsiben” vezérelvet egy intézményközi megállapodás által, amely ugyanazon alapokon nyugszik, mint a „Jobb szabályozás” ⁽⁴⁾ megállapodás, amely egy sor egyértelmű és átlátható vállalatot tartalmaz közösségi és nemzeti szinten a bürokratikus terhek megszüntetése, illetve csökkentése terén annak érdekében, hogy szavatolja szisztematikus alkalmazásukat mind a jogalkotási, mind a végrehajtási folyamatokban, főként a mikro- és a kisvállalkozások esetében.

1.6. Az EGSZB ezenkívül célszerűnek tartaná, ha az Európai Bizottság olyan jelentést terjesztene a Parlament, a Tanács és az EGSZB elé három évvel a jelen javaslat hatálybalépését követően, amely az Unió valamennyi tagállamában értékelné a mentesítés hatásait és működését a mikrovállalkozások szempontjából, valamint az európai mikrovállalkozások tényleges megtakarításait.

⁽¹⁾ Lásd 2000. évi lisszaboni Európai Tanács.

⁽²⁾ HL C 27., 2009.2.3., 7. o.

⁽³⁾ HL C 77., 2009.3.31., 37. o.

⁽⁴⁾ Lásd a CESE véleményét: HL C 182., 2009.8.4., 30. o., 1. ajánlás (előadó: Henri Malosse, társelőadó: Claudio Cappellini).

2. Bevezetés

2.1. A „kkv-k és a kézművesipar európai évének”⁽⁵⁾ megünneplése óta, amelyet a DG XXIII létrehozása⁽⁶⁾ és egy sor európai konferencia⁽⁷⁾ követett, az Európai Bizottság jelentős erőfeszítéseket tett a kis- és középvállalkozások és a kézművesipar igényeinek kielégítése érdekében, valamint azért, hogy megkönnyítse számukra a számos gazdasági és strukturális kihívás kezelését. Mindezt egyébiránt az EGSZB számos véleménye is kiemelte⁽⁸⁾.

2.2. A kis- és középvállalkozásokra gyakorta ugyanazok az előírások vonatkoznak, mint a nagyvállalatokra. Sajátos igényeiket a könyvelés területén ritkán elemezték, a pénzügyi beszámolásra vonatkozó normák pedig jelentős pénzügyi terhet tartalmaznak amellet, hogy akadályozzák a tőkék hatékony felhasználását, amelyek hasznosabbak a gyártási célok és a foglalkoztatás számára.

2.3. Míg egyrészt a könyvelés és a könyvvizsgálat területén alapvető jelentőségű a tőkeegyesítő vállalkozások számlái minőségének javítására, valamint az átláthatóság növelésére irányuló célkitűzés, másrészt a vállalkozásokat érintő legnagyobb kötelezettségek gyakran különösen súlyosak a mikrovállalkozások és a kisvállalkozások számára.

2.4. Pontosabban ennek figyelembevételével az Európai Bizottság nemrég javaslatot fogadott el a középvállalkozásoknak az ilyen jellegű közzétételre, valamint az összevont éves beszámoló elkészítése alóli mentesítésére⁽⁹⁾, amelyről az EGSZB-nek alkalma nyílt pozitívan nyilatkozni⁽¹⁰⁾.

2.5. A közösségi jogszabályokból adódó magas adminisztratív költségek korlátozzák az európai vállalkozások versenyképességét. Másrészt a vállalkozások jogaira, könyvelésére és könyvvizsgálatára vonatkozó jogszabályok a vállalkozások közötti versennyel párhuzamosan fejlődtek. Emiatt azok az irányelvek, amelyek szavatolják a pénzügyi tájékoztatás és a könyvvizsgálat minőségét az EU-ban, magas adminisztratív terhekkel járnak a vállalkozások, és főként a kisebb vállalkozások számára.

2.6. Az Európai Bizottság becslései szerint – amelyek látszólag sem tudományos, sem pedig módszertani szempontból nem strukturáltak – a mentesítésben potenciálisan érdekelt mikrovállalkozások száma körülbelül 5 millió 400 ezer; a teljes adminisztratív teher az irányelvben szereplő adminisztratív és könyvelési kötelezettségeknek való megfeleléshez pedig körülbelül 6,3 milliárd eurót tenne ki évente.

⁽⁵⁾ Az 1983-as év.

⁽⁶⁾ Először munkacsoport létrehozására került sor Edith Cresson vezetésével, amely új főigazgatósággá nőtte ki magát DG XXIII néven.

⁽⁷⁾ Avignon, 1990., Berlin, 1994., Milano, 1997.

⁽⁸⁾ Lásd többek között HL C 161., 1993.6.14., 6. o.; HL C 388., 1994.12.31., 14. o.; HL C 295., 1996.10.7., 6. o.; HL C 56., 1997.2.24., 7. o.; HL C 89., 1997.3.19., 27. o.; HL C 235., 1998.7.27., 13. o.; HL C 221., 2001.8.7., 1. o.; HL C 374., 1998.12.3., 4. o.; HL C 116., 2001.4.20., 20. o.

⁽⁹⁾ COM(2008) 195 végleges, 2008. szeptember 18.

⁽¹⁰⁾ HL C 77., 2009.3.31., 37. o., előadó: Claudio Cappellini.

2.7. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottság kötelezettséget vállalt a vállalkozások adminisztratív terheinek 25 %-os csökkentésére⁽¹¹⁾, amelyet az EGSZB fenntartás nélkül támogatott⁽¹²⁾.

2.8. Az EGSZB szerint „meg kell tenni a szükséges lépéseket annak biztosításához, hogy valamennyi tagállam időben és színvonalasan végrehajtsa az összes irányelvet, valamint meggyőzze a nemzeti és regionális önkormányzatokat és jogalkotókat arról, hogy minden olyan esetben indítsák el saját, a jogszabályokat célzó egyszerűsítési projektjüket, amikor a jogszabályok túlságosan is buzdó átültetésére került sor a közösségi jog végrehajtása közben”⁽¹³⁾.

3. Háttér

3.1. A belső piaci jogszabályok egyszerűsítési folyamatának (*Simplification of the Legislation on the Internal Market – SLIM*) negyedik szakasza keretében korszerűsítésre került a társasági jogról szóló első és második irányelv.

3.2. Az Európai Tanács 2007. március 8–9-i ülése hangsúlyozta, hogy az adminisztratív terhek csökkentése fontos az európai gazdaság fellendítéséhez, különösen a kis- és középvállalkozásokra gyakorolt hatása miatt, kiemelve, hogy az adminisztratív terhek EU-n belüli jelentős csökkentéséhez határozott együttes fellépésre van szükség.

3.3. Az Európai Tanács 2008. március 13–14-i ülésén felkérte az Európai Bizottságot, hogy határozzon meg új, „gyorsított eljárású” jogszabályjavaslatokat az adminisztratív terhek csökkentése érdekében⁽¹⁴⁾. Megállapította, hogy az európai társasági jog, valamint a számvitel és a könyvvizsgálat kiemelt intézkedési terület.

3.4. Az Európai Bizottság 2008 júniusában közzétett európai kisvállalkozói intézkedéscsomagja (*European Small Business Act*)⁽¹⁵⁾, melyről az EGSZB-nek alkalma nyílt véleményt formálni⁽¹⁶⁾, szintén hangsúlyozta az egyszerűsítés szükségességét a kisvállalkozások számára.

⁽¹¹⁾ COM(2006) 689, 690 és 691 végleges, 2006. november 14.

⁽¹²⁾ HL C 256., 2007.10.27., 8. o.

⁽¹³⁾ Lásd HL C 256., 2007.10.27., 8. o., 4.3.6. pont, illetve HL C 204., 2008.8.9., 9. o., 6.2. pont.

⁽¹⁴⁾ Lásd a 2008. március 13–14-i brüsszeli Európai Tanács elnökségi következtetéseinek 9. pontját.

⁽¹⁵⁾ COM(2008) 394 végleges, 2008. június 25.

⁽¹⁶⁾ HL C 182., 2009.8.4., 30. o., előadó: Henri MALOSSE, társelőadó: Claudio Cappellini.

3.5. Emellett a 2008. november végén ismertetett, az európai gazdasági fellendülés terve is a prioritások közé sorolja a kis- és középvállalkozásokra (kkv-k) és a mikrotársaságokra nehezedő adminisztrációs terhek csökkentését, többek között azzal, hogy „meg kell szüntetni a mikrovállalkozások kötelezettségét, hogy éves beszámolót készítsenek” (17).

3.6. 2008. december 8-i állásfoglalásában (18) az Európai Parlament a maga részéről a mikrotársaságokra nehezedő pénzügyi beszámolási kötelezettségek megszüntetése mellett állt ki, hogy ezáltal fokozza versenyképességüket és felszabadítsa növekedési potenciáljukat, és felkérte az Európai Bizottságot, hogy terjesszen elő olyan jogalkotási javaslatot, amely lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a negyedik 78/660/EGK irányelv hatálya alól kivonják az ilyen vállalkozásokat.

3.7. Az utóbbi húsz-harminc évben a 78/660/EGK irányelvet többször is módosították (19).

4. Az Európai Bizottság javaslatának összefoglalása

4.1. Az Európai Bizottság a **mikrotársaságok** fogalmának bevezetését javasolja, melyet egyes tagállamok már előirányoztak, és ezeket a mikrotársaságokat ki kívánja vonni a negyedik 78/660/EGK irányelv hatálya alól az éves beszámolók tekintetében. A mikrotársaságok akkor mentesíthetők, ha az alábbi 3 kritériumból 2-nek megfelelnek:

- legfeljebb 10 fős alkalmazotti állomány,
- 500 000 EUR alatti mérlegfőösszeg és
- kevesebb, mint 1 000 000 EUR nettó árbevétel.

4.2. E rendkívül kis méretű vállalkozások számára az éves beszámolók elkészítésével kapcsolatos költségek különösen megerőltetőek. Emellett korlátozott az érdeklődés pénzügyi helyzetük iránt, mivel főként helyi és regionális szinten működő vállalkozásokról van szó.

4.3. Azzal, hogy mentesítés épül be a könyvelésre vonatkozó irányelvekbe, a tagállamoknak lehetőségük nyílik a mikrotársaságok által tiszteletben tartandó szabályok meghatározására.

4.4. Ezért az Európai Bizottság a hatályos közösségi szabályozás módosítása mellett döntött. Ami a **mikrotársaságokat** illeti, több intézkedés javasolására került sor:

- e vállalkozások felmentése a beszámolási kötelezettség alól,

- a mikrotársaságok önkéntes alapon továbbra is készíthetnek éves beszámolókat, amelyeket megvizsgáltathatnak, és beküldhetnek a nemzeti nyilvántartásba,
- a tagállamok mérlegelési jogkörébe tartozik a mikrotársaságok felmentése a negyedik társasági jogi irányelv hatálya alól.

5. Általános megjegyzések

5.1. Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság kezdeményezését, mely a mikrotársaságok mentesítését célozza az adminisztrációs és könyvelési kötelezettségek alól, melyek megterhelőek, és teljesen aránytalanok a mikrotársaságok és a pénzügyi beszámolás fontosabb felhasználóinak igényeihez képest.

5.2. Az EGSZB elsődlegesen fontosnak tartja – különösen a jelenlegi gazdasági válság idején, mely jelentős következményekkel jár a kisebb vállalkozások számára egész Európában –, hogy a mikrotársaságok mentesítési intézkedései mielőbb megvalósuljanak („fast track” modell) (20), egyetemes jelleggel az Európai Gazdasági Térség egész területén, illetve hogy rugalmasság jellemezze őket az egyes nemzeti helyzeteknek megfelelően, és alkalmazásuk átlátható legyen az európai természetes és jogi személyek vonatkozásában.

5.3. Az Európai Bizottság javaslata emellett határozott ösztönzést jelentene az árnyékgazdaság (*moonlight economy*) elleni küzdelemhez, amit az EGSZB többször is megerősített: hangsúlyozta „a bejelentés nélküli munka valóban káros hatását az államháztartásra mind az adóügyi, mind pedig a társadalombiztosítási veszteségek tekintetében” (21), valamint felhívta a figyelmet arra, hogy „túl magasra sem szabad tenni a léceket, mert különben a feketemunka lávafolyamként fog mindent elönteni” (22).

5.4. Az EGSZB pozitívan értékeli az Európai Bizottság egyszerűsítésre vonatkozó javaslatát, mely annak biztosítását célozza, hogy a szabályozási keret hozzájáruljon a mikro- és kisvállalkozások vállalkozói és innovatív szellemiségének ösztönzéséhez, hogy ezáltal versenyképesebbek legyenek, és a lehető legjobban kiaknázhassák a belső piac lehetőségeit.

(17) A Bizottság közleménye az Európai Tanácsnak: *Az európai gazdasági fellendülés terve* COM(2008) 800 végleges, 2008. november 26., 4. pont.

(18) Az Európai Parlament 2008. december 18-i állásfoglalása a kis- és középvállalkozásokra, különösen a mikrovállalkozásokra vonatkozó számviteli követelményekről.

(19) Több mint tíz módosításról van szó: a 83/349/EGK irányelv, a 84/569/EGK irányelv, a 89/666/EGK irányelv, a 90/604/EGK irányelv, a 90/605/EGK irányelv, a 94/8/EK irányelv, az 1999/60/EK irányelv, a 2001/65/EK irányelv, a 2003/38/EK irányelv, a 2003/51/EK irányelv, a 2006/43/EK irányelv és a 2006/46/EK irányelv.

(20) *Fast track*: az első eredmények gyors elérése érdekében az Európai Bizottság három ilyen típusú javaslatot tett. Az elsőt, mely a nemzeti szintű egyesülések és szétválások esetében a szakértői jelentésekre vonatkozó bizonyos szabályoknak a határokon átnyúló egyesületekről szóló irányelvben (2005/56/EK irányelv) előírt szabályokhoz történő hozzáigazítását célozta, 2007 novemberében jóváhagyta a Tanács és az Európai Parlament (2005/63/EK irányelv). Ezt követően 2008 áprilisában az Európai Bizottság két javaslatot tett közzé a társasági jogról és a könyvelésről szóló első és tizenegyedik irányelv módosítására vonatkozóan.

(21) Lásd HL C 101., 1999.4.12., 30. o., előadó: Giron.

(22) Lásd HL C 255., 2005.10.14., 61. o.

5.5. Az EGSZB, jóllehet tudatában van annak, hogy nem kizárólag a Közösség illetékes a kérdésben, illetve hogy – a szubszidiaritás elvéről lévén szó – a Szerződés 5. cikke szükségszerűen alkalmazandó, az egységes piac integritása és az azon tevékenykedő szereplők diszkriminációjának elkerülése érdekében kívánatosnak tartja, hogy a társasági jogról szóló negyedik és hetedik irányelv jövőbeli átdolgozását szolgáló intézkedések eredményeként a mikrotársaságok számára bevezetésre kerülő egyszerűsítések ne tartozzanak a tagállamok mérlegelési jogkörébe, hanem az Unió valamennyi mikrovállalkozása esetében automatikusan alkalmazandóak legyenek.

5.6. Az EGSZB kéri az Európai Bizottságot, az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy a társasági jogról szóló negyedik és

hetedik irányelv már bejelentett jövőbeli általános felülvizsgálata során vezérelyként alkalmazzák a „Gondolkozz előbb kicsiben!” (*Think Small First*) elvet, egy olyan intézményközi megállapodás révén, mely ugyanazokon a jogi alapokon nyugszik, mint a „Jobb szabályozás”⁽²³⁾ megállapodás, amely egy sor egyértelmű vállalatot tartalmaz a bürokratikus terhek csökkentése/megszüntetése terén.

5.7. Az EGSZB ezenkívül kéri, hogy három évvel e javaslat hatálybalépését követően az Európai Bizottság terjesszen olyan jelentést a Parlament, a Tanács és maga az EGSZB elé, amely az Unió valamennyi tagállamában értékeli a mentesítés hatásait és működését a mikrotársaságok szempontjából, valamint az európai mikrotársaságok tényleges megtakarításait.

Kelt Brüsszelben, 2009. július 15-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Mario SEPI

⁽²³⁾ Lásd HL C 182., 2009.8.4., 30. o., 1. ajánlás (előadó: Henri Malosse, társelőadó: Claudio Cappellini). Részletesebben: 3.2. A „Gondolkozz előbb kicsiben! elvvel kapcsolatban az EGSZB megerősíti korábbi álláspontját (HL C 27., 2009.2.3., 27. o.), és kéri, hogy az lépjen elő kötelező érvényű szabállyá valamilyen, még meghatározásra váró formában (viselkedési kódex, intézményközi megállapodás, tanácsi határozat), amelynek kialakításában részt vesz az Európai Parlament, az Európai Bizottság és a Tanács is. Jó megoldásnak tűnik a 2003. évi, jobb jogalkotásról szóló egyezményhez hasonló jogalapokon nyugvó intézményközi megállapodás ...”.

MELLÉKLET

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményéhez

A szekció véleményében szerepelt alábbi szöveg törlésre került a közgyűlés által elfogadott módosító indítvány javára, azonban megkapta a leadott szavazatok legalább egynegyedét:

„2.6. Az Európai Bizottság becslései szerint a mentesítésben potenciálisan érdekelt mikrovállalkozások száma körülbelül 5,4 millió 400 ezer; a teljes adminisztratív teher az irányelvben szereplő adminisztratív és könyvelési kötelezettségeknek való megfeleléshez pedig körülbelül 6,3 milliárd eurót tenne ki évente.”

A módosító indítványról tartott szavazás eredménye: 89 szavazat mellette, 40 ellene, 30 tartózkodás mellett.
